

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac Ex Probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1713

Q. 85. An peccata dubia sint materia necessaria Confessionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42624

peccatum fuisset expressum, non potuisset per Sacramentum remitti hoc peccatum omissum vel reservatum: è contrà quamvis non adfuisset illud omissum vel reservatum, poterat remitti istud expressum: & hoc sensu dicitur omissum vel reservatum remitti dependenter ab isto peccato expresso; è contrà peccatum expressum dicitur remitti independenter ab illo omissio vel reservato.

598. Q. 85. *An peccata dubia sint materia necessaria confessionis.* &c. Colligetur ex seqq. §. 1. Dubium hìc potest esse vel de peccato ipso, uti si dubites, an ullo modo peccaveris in materia de se alioqui mortali, vel de qualitate peccati, uti si scias te peccasse, sed dubites, an mortaliter an venialiter, vel de confessione peccati, uti si scias te peccasse mortaliter, sed dubites, an sis confessus.

599. §. 2. Circa hæc singula potest in utramque partem esse dubium vel positivum vel negativum. Tum est positivum, si suspendatur quidem omne iudicium directum, attamen pro utraque parte sint gravia motiva, quæ se non elidant, sed vi quorum possit formari prudens iudicium pro hac & etiam pro illa parte, aut saltem reflexè iudicari, quòd pro utrâque parte stet ratio momenti simpliciter gravis, uti dictum est l. 1. à n. 71. Tum est negativum, si utrimque sint aliqua quidem motiva, non omnino levia, hæc etiam non sunt digna prudente dubio: attamen etiam de se non sufficientia ad prudens iudicium pro alterutra parte, ideoque necessariò suspendi debeat omne prudens iudicium directum. Quod si pro una tantum parte sit grave motivum, sola hæc pars erit positivè

positivè dubia ; si autem motiva se mutuò elidant, ita ut neutrum in concursu alterius censetur simpliciter grave, erit dubium negativum vel quasi pura ignorantia. Quandonam autem motiva dicantur se elidere, explicatum est l. 1. à n. 261.

§. 3. Si in utramque partem positivè dubi- 600.
tes de mortali commissio, *Silv. Suar. Henriq. Sanch. Bonac. Laym. Lug. Castrop. tr. 23. p. 9. nu. 15. Escob. l. 15. probl. 38. Dicast. d. 9. dub. 7. Palav. n. 302. Aversa q. 10. f. 3. Stoz. l. 1. p. 5. n. 155. Schild. tr. 2. n. 122. Tamb. De Confess. l. 2. c. 1. §. 3. Mendo d. 10. n. 2. Dicunt te non teneri confiteri, quam sententiam vocant communem Ills. n. 109. & Sporer n. 398. Haun. l. 4. n. 1004. vocat unanimem Theologorum, Cón. d. 87. n. 68. vocat certam. E contra Gormaz p. 2. nu. 160. dicit quamvis probabile sit non esse commissum, tamen si etiam probabile sit esse commissum, manere obligationem confitendi, & idem docet Eliz. quem ex propriis principiis optimè confutat Teril. in Regula morum q. 52. ass. 6. & 7. Ratio itaque prioris sententiæ est, tum quia in hoc casu prudenter judicare potes te non peccasse mortaliter, sicque deponere dubium, tum etiam quia tua libertas videtur esse in possessione contra præceptum confitendi, nam heri, antequam fecisses illud, propter quod hodie dubitas, certò non tenebaris confiteri, hodie autem supervenit solummodo dubium, quod non debet te dejicere de certa possessione juris non confitendi, uti magis explicabitur n. 608. *Nec obstat*, quòd hic sit dubium facti, in quo non videtur utrumque posse esse probabile, nam secundum dicta l. 1. n. 398. falsum est, quòd*

quòd in dubio facti semper se mutuò elidant
motiva. Deinde omne dubium facti pertinen-
tis ad materiam præcepti reducitur ad dubium
juris, cùm quærat de obligatione præcepti ex
supposito aliquo facto, uti rectè *Castrop. Arr. 1. d. 25. n. 15.* in dubio autem juris, ubi utrimque
est probabilitas, licitè sequer utrumlibet, se-
cundùm sententiam communem l. 1. à n. 278,
probatam, ergo.

601. §. 4. Si scias te peccâsse, sed positivè dubi-
tes, an mortaliter an venialiter, Authores citati
aliique communiter contra *Con.* suprâ etiam
dicunt, te non teneri confiteri, & rationes sunt
eædem, ex hoc enim, quòd scias supervenisse
veniale, non ideo possidet præceptum confi-
tendi, cùm certum sit non esse obligationem
confitendi venialia.

602. §. 5. Si scias te peccâsse mortaliter, & posi-
tivè dubites, an sis confessus, Authores citati
aliique cum *Præpos. q. 4. n. 115. Lugo d. 16. n. 59. Dicast. à n. 292. Palav. n. 305. Arr. hic d. 31. n. 25. Gob. t. 7. n. 11. Stoz n. 156. Bosco d. 7. f. 8. nu. 124.* dicunt contra *Meroll. & Con.* te non teneri con-
fiteri, quam sententiam *Ills. n. 110. & Platel. nu. 791.* testantur esse communem. Ratio est, quia
etiam hîc est probabile, & potes prudenter ju-
dicare, ac deposito dubio dicere te esse confes-
sum, adeoque te hîc & nunc non ampliùs teneri
præcepto confitendi. *Nec obstat*, quòd præce-
ptum confitendi fuerit in certa possessione; nam
prudenter judicas illi esse satisfactum. Quam-
vis autem inter homines, si antecesserit ex con-
tractu oneroso certum debitum justitiæ, illi
non censeatur satisfactum per probabilem tan-
tùm solutionem, uti nec præcepto Baptismi
satis-

fatisfit per probabilem tantum susceptionem illius; ista tamen hic non obstant, nam quoad Baptismum est alia ratio, cum hic sit de necessitate medii, cujus defectus per aliquid aliud non ita suppleri potest. Quoad onerosum autem debitum justitiæ etiam est disparitas, nam huic satisfieri potest dando tantum partem secundum proportionem dubii: E contra in nostro casu non agitur de medio salutis, nam certum est sufficere confessionem formaliter integram, & deberet poni tota altera confessio peccati dubii, cujus tamen tanquam certi tota Confessio probabiliter etiam antehac posita est, ergo nimium exigeretur. Deinde homines non censentur remittere jus talis onerosi debiti, nisi posita sit perfecta æqualitas: E contra benignè præsumimus de Deo, quod ordinariè ad impletionem legum plus non exigat, quàm fecisse hoc, quo posito prudenter judicare possimus nos implevisse legem, alioquin exponeremur infinitis anxietatibus & molestiis, quia nimis facile obliviscimur eorum, quæ fecimus.

§. 6. Hactenus dicta tenent Authores citati, 603. quamvis pro illa parte, quod peccaris mortaliter, vel quod non sis confessus, starent rationes probabiliore, supposito quod aliàs in similibus materiis licitum sit sequi sententiam probabilem relictâ probabiliore, cum etiam hic non agatur de valore Sacramenti, ad quod certum est non requiri integritatem materiale, sed sufficere formalem Notat tamen *Platel.* supra in omnibus illis dubiis suadendam esse confessionem, quia non rarò postea nascuntur anxietates animi, an adfuerint rationes verè probabiles, nec ne. Addunt *Sanch. Palav.* n. 302. in

in articulo mortis fore obligationem eliciendi contritionem de his peccatis dubiis, vel etiam faciendi confessionem ad minimum de aliis peccatis, ut hæc dubia saltem indirectè remittantur, si fortè non sint remissa, ne in extrema necessitate salus exponatur periculo.

604. §. 7. Si positivè dubites de mortali commisso vel de confessione illius, & non habeas prudens motivum pro eo, quòd non fuerit mortale, vel quòd sis confessus, teneris confiteri, *Silv. Nav. Suar. d. 22. f. 9. n. 5. Côn. n. 69. Et Haun. supra* dicit in hoc convenire Theologos, quia cum judicare debeas te peccasse mortaliter, vel non esse confessum, neque possis oppositum judicare, nequidem probabiliter, sufficienter convictus es, & præceptum confessionis possides contra te.
605. §. 8. Si scias te peccasse mortaliter, & negativè dubites, an sis confessus, teneris confiteri, *Côn. Schild. Haun. Laym. de consc. c. 5. n. 37. Carden. in 1. Crisi d. 47. n. 41. Lugo supra* dicens in hoc convenire omnes, & plerique cum *Castrop. n. 16. & Esc. n. 27.* dicunt certum. *Mendo nu. 1.* dicit certissimum, quia in hoc casu certò possidet præceptum confessionis, cum prudenter judicare non possis esse illi satisfactum, debito autem illius certo non satisfit per solutionem dubiam & improbabilem: Et qui contrarium videntur tenere, intelligendi sunt de homine qui prudenter præsumitur esse confessus.
606. §. 9. Si negativè dubites, an peccaris mortaliter, te teneri confiteri docent *Catech. Romanus De poen. c. 9. S. Tho. in 4. dist. 21. q. 2. a. 3. ad 3.* alique Authores gravissimi & propè innumeri, quorum 40. recenset & sequitur *Sanch. in De-*

calog.

calog. l. 1. c. 10. n. 66. Addunt alios *Aversa* q. 10. f. 3. *Schild.* tr. 6. n. 42. *Mendo* n. 5. Sequitur etiam *Dicast.* suprâ : Et id certum esse dicunt plerique cum *Gormaz* à n. 165. E contrâ absolute negant te teneri *Todtf.* q. 98. §. 2. *Stoz* à n. 165. *Caram.* in Theol. fund. n. 1321. & alii. Idem negant *Con.* n. 99. & *P. Marschant.* tom. 1. t. 4. tit. 6. q. 4. si dubites, an aliquid commiseris, quod *Lessius* in Aucta. V. *Confessio* casu 9. nu. 10. etiam dicit esse probabile : sed hi Authores addunt, si scias te aliquid commisisse, & negativè dubites, an sit mortale, an veniale, te teneri confiteri ; in hoc tamen non videntur consequenter loqui, uti rectè *Lugo* nu. 61. *Arr.* nu. 27. *Mendo.* nu. 42. *Bosco* nu. 102., nam mortale manet dubium, sicuti in priore casu, ex hoc autem, quòd superveniat certitudo de veniali, non potest esse obligatio confitendi : hinc sententiam negantem absolute probabilem vocant *Amic.* d. 3. nu. 55. aliique multi : *Burghab* Centur. 1. casu 90. & *Gob.* n. 214. non audent ei negare veram probabilitatem, *Laym.* suprâ & *Bosco* n. 113. dicunt apparere probabilem, quamvis addant se nihil determinare velle. *Eliz.* absolute docet non esse opus confiteri in casu dubii negativi, quod dicitur esse, si nihil tibi occurrat, ex quo putes te peccasse, sed *Terill.* suprâ nu. 32. rectè eum confutat, nam ille solum dubitat negativè, qui ita pro una parte nullas habet rationes, ut etiam nullas habeat pro altera, ac proinde, qui non potest sibi persuadere se esse à peccato immunem, quia nullum sufficiens fundamentum habet ad se liberandum à peccato, ideoque inter utrumque suspensus hæret, quasi dicens, fortè peccavi, fortè non peccavi.

607. §. 10. Rationes pro sententia obligationem affirmante sunt sequentes , 1. Quia in dubiis pars tutior est eligenda, uti *Sanch.* à n. 11. fuisse probat. 2. Certum est à temporibus Christi dari præceptum confitendi omnia mortalia , ergo obligatio confitendi est in possessione contra mortale dubium , quod jam supervenit. 3. Hoc est materia necessaria confessionis , quod in antiqua lege erat materia necessaria contritionis , confessio enim successit obligationi contritionis, sed mortalia dubia erant materia necessaria contritionis, ergo. 4. Illa spectant ad tribunal Sacerdotis, quæ spectarent ad tribunal Christi, si adesset , cùm Sacerdos sit Vicarius Christi, sed ad tribunal Christi spectarent mortalia etiam dubia, ergo. 5. Lex favorabilis debet ampliari, uti probat *Sanch.* De Matr. l. 1. d. 39. n. 5. sed lex confitendi omnia mortalia est favorabilis, quia tendit ad liberationem à peccatis, & liberat ab onere gravi contritionis , ergo debet extendi ad omnia mortalia etiam dubia. 6. Secundùm *Trid.* suprà c. 5. pœnitens teneretur confiteri omnia peccata , quorum habet conscientiam & memoriam , sed qui dubitat de mortali, habet illius conscientiam saltem dubiam, & sicuti actus intellectûs rectè dividitur in certum & dubium, ita etiam conscientia. Deinde etiam habet illius memoriam, quia meminit facti præteriti, in quo timet mortale, ergo. 7. In dubio de commisso homicidio incurritur irregularitas, ergo in dubio de commisso mortali incurritur obligatio confitendi. 8. Fideles confitentur mortalia dubia, praxis autem est optima legum interpretes , imò consuetudo potest legem inducere. 9. Antiqui omnes docuerunt

cuerunt
id eos
enim
denter
Videri
ubi ha
contra
§. 1
negant
est con
n. 495
sticiæ,
nu. 50
comm
bertati
Prob. 1
nunc c
morta
ri, hoc
bium,
sed ad
morta
sum,
um, ita
per du
de cer
manet
tatis
quia in
non re
posse
superv
nam h
gulis
sequim
Ton

cuerunt confitenda esse dubia, ergo credibile est id eos habuisse ex traditione Apostolica, quod enim in Ecclesia fit, & nescitur ejus initium, prudenter creditur esse ex traditione Apostolica. Videri potest *Cressp. à Borgia* in qq. Moral. q. 12. ubi hanc sententiam multis firmat & oppugnat contrariam.

§. II. Rationes pro sententia obligationem 608. negante, sunt sequentes : 1. In dubio melior est conditio possidentis, secundum dicta l. 1. à n. 495. Quod valet non tantum in materia justitiæ, sed etiam in aliis, secundum dicta ibidem nu. 502., atqui negativè dubitans de mortali commissio est in possessione innocentiae & libertatis contra præceptum confessionis, ergo. *Prob. min.* heri antequam accidisset illud, de quo nunc dubitat, ipse certò erat innocuus ab illo mortali, & certò non tenebatur illud confiteri, hodie autem, postquam supervenit illud dubium, præceptum confitendi non est certum, sed ad summum est dubium, quia fundatur in mortali, quod dubiè supponitur esse commissum, & consequenter sicuti mortale est dubium, ita præceptum confitendi est dubium, ergo per dubium superveniens ipse non debet dejici de certa sua possessione antecedente, ergo ipse manet in certa possessione innocentiae & libertatis contra præceptum confessionis. *Conf. 1.* quia in dubio, an voverim dare eleëmofynam, non teneor hanc dare, quia libertas mea est in possessione contra obligationem dubiam, quæ supervenisset, simile autem est hic, ergo *Conf. 2.* nam hæc conformia sunt Regulæ 9. ff. De Regulis Juris. *Semper in obscuris, quod minimum est, sequimur.* Item Reg. 56. *Semper in dubiis benigniora*

Tom. VI.

T

præ-

preferenda sunt. Item Reg. 122. *Libertas omnibus rebus favorabilior est.* 2. Dubium, quod factâ diligentia vinci non potest, æquivalet ignorantia invincibili, ergo dubium de mortali, quod factâ diligentia vinci non potest, æquivalet ignorantia invincibili peccati mortalis, sed potest aliquis in confessione tacere mortale, quod ex ignorantia invincibili purat non esse mortale, ergo. 3. In dubio, an lex existat, non est obligatio legis, secundum dicta l. 1. n. 272. & 470. docentque Authores communiter cum *Suar.* *Henriq. Sa. Laym.* De legibus c. 20. n. 4. *Sanch.* in Decal. l. 1. c. 10. à nu. 32. Item in dubio, an aliquid contineatur sub præcepto, censendum est non contineri, uti probat *Sanch.* ibidem, & consentiunt communiter alii apud *Moyam* nu. 10. atqui dubium est, an existat lex confitendi mortalia dubia, sive, an mortalia dubia contineantur sub præcepto confitendi mortalia, si enim hoc esset verum, tot viri sapientissimi re utrimque diligentissimè discussâ non negarent. 4. In iudicio non admittitur ut legitima accusatio, nec auditur necessariò testis, nisi prudenter præsumatur delictum, ergo neque hic sustinetur accusatio, nec necessariò auditur testis, adeoque nec necessariò exigitur confessio, nisi prudenter præsumatur delictum, sed in dubio negativo facta non præsumuntur, nec prudenter præsumitur delictum, quia in dubio homo præsumitur innocens, & quisque præsumitur bonus, donec probetur malus, uti habent *Regulæ Juris* apud *Laym.* nu. 30. Neque hic est motivum prudens iudicandi delictum esse commissum, ergo. 5. Illa tantum tenetur poenitere confiteri, quorum habet conscientiam &

memo-

memoriam; sed negativè dubitans de mortali, imprimis non haber illius conscientiam, quia secundum S. Bernardum De interiore domo c. 11. *Conscientia est cordis scientia*, & secundum S. Th. 1. p. q. 79. a. 13. *O. Conscientia importat ordinem scientiæ ad aliquid*, nam conscientia dicitur cum alio scientia, ergo requirit cognitionem saltem ita probabilem mortalis commissi, ut pro innocentia nulla stet probabilitas, sed possit dicere absolutè se sibi conscius esse de mortali, atqui negativè dubitans non habet cognitionem ita probabilem de mortali, nec potest absolutè dicere se sibi de illo conscius, ergo. *Confir.* nam dubium non est conscientia, conscientia enim est iudicium, dubium autem est suspensio iudicii, ergo. Deinde negativè dubitans de mortali non meminit mortalia, nam secundum Aristotelem l. De memoria, quem sequitur S. Th. ibidem Lect. 1. *cum anima memoratur, pronunciat se vel prius audivisse aliquid, vel sensisse, vel intellexisse*, atqui negativè dubitans non potest hoc pronunciare, cum non possit iudicare, ergo non meminit. *Conf.* nam qui meminit se solvisse debitum, non tenetur ampliusolvere; qui meminit se orasse Horas, non tenetur amplius orare; qui meminit se confessum esse mortale, non tenetur amplius confiteri: è contrà qui negativè dubitat, an solverit, orarit, confessus sit, adhuc tenetur, uti volunt adversarii, ergo evidens est etiam secundum ipsos, quòd negativè dubitare non sit meminisse, adeoque meminisse importet non purè suspicionem vel quodcunque dubium improbabile, sed saltem opinionem probabilem circa aliquid ut præteritum, ergo. 6. Si *Trid.* sub Tò conscientia & memoria compre-

henderet conscientiam & memoriam etiam dubiam, ergo ex vi *Trid.* esset obligatio confitendi peccata etiam positivè dubia, hoc autem est contra communem etiam adversariorum sententiam, uti dictum est n. 600. 601. 602. ergo. Atque ex allatis rationibus colligitur *Thomam Hurt.* immeritò dixisse hanc sententiam negantem esse temerariam; & *Moya* meritò dicit censuram illam esse improbabilem: hinc,

609. §. 12. Sententia affirmans obligationem confitendi mortalia negativè dubia, est spectatâ authoritate probabilior, uti patet ex dictis n. 607. Spectatis tamen præcisè rationibus intrinsecis negans videtur probabilior, uti patebit comparanti rationes intrinsecas nu. 607. & 608. allatas. Et re ipsâ longè facilius respondetur ad rationes sententiæ affirmantis, nam omnes manifestè retorquentur in peccatis positivè dubiis, ergo nimium probant contra dicta n. 600. 601. 602. & speciatim ad singulas, sic responderi potest: *Ad 1.* Regula illa non tenet, ubi pro una parte est possessio, uti fatentur adversarii, sententia autem negans dicit pro se esse possessionem innocentiae & libertatis. Deinde certum est Regulam illam sæpe esse tantum consilii, uti dixi l. 1. n. 490. *Nec obstat*, quòd *Clementis III. Cap. Ad audientiam. 12.* De homicidio, dicat, quòd in dubiis semitam *debeamus* eligere tutiorem, *nam* Tò debe. sæpissimè significat tantum debitum majoris congruentiae, decentiae, honestatis, uti ostendit *Bosco* n. 96. *Ad 2.* Distinguo, certum est à temporibus Christi dari præceptum confitendi mortalia, si sint tantum negativè dubia, n. Si sint saltem probabiliter cognita sine probabilitate pro opposito, c.

ant.

ant. & n. conf. *Ad 3.* Confessio est loco contritionis, quoad aliqua, c., quoad omnia, n., alioquin teneremur confiteri positivè dubia, quia antiqui tenebantur de illis conteri. *Ad 4.* n. min., alioquin positivè dubia etiam spectassent ad tribunal Christi. *Ad 5.* Si argumentum valet, lex confitendi debet ampliari etiam ad positivè dubia; item ad omnes circumstantias aggravantes: itaque licet institutio hujus Sacramenti & potestas confitendi sit favorabilis, ideoque extendatur etiam ad venialia, non ideo obligatio confitendi est favorabilis, cum minuat & restringat libertatem illorum, ad quos hoc præceptum dirigitur: & ideo etiam, si Christus obligasset ad confitenda venialia, fuisset obligatio onerosa; sicuti potestas absolvendi à reservato est favorabilis, non tamen reservatio. *Nec obstat*, quòd confessio sit ad bonum animæ, nam etiam ad bonum animæ sunt excommunicatio, reservatio, imò omnes leges Ecclesiasticæ; & tamen multæ dicuntur odiosæ, ideoque sunt restringendæ. *Ad 6.* Patet ex dictis n. 608. in ratione 5. Et si argumentum teneret, esset obligatio confitendi etiam positivè dubia. *Ad 7.* n. conseq. Quòd autem incurratur irregularitas per homicidium dubium, ideo est, quia id exprimitur Cap. *Ad audientiam* 12. De homicidio, in dubiis autem circa alias materias non incurritur irregularitas, quia hoc nullibi exprimitur, ergo cum etiam nullibi exprimatür obligatio confitendi dubia hæc non est asserenda, si enim esset talis obligatio, deberet exprimi, uti ex jure probat *Moya* tr. 3. d. 1. q. 5. nu 13. *Ad 8.* Fideles etiam confitentur imperfectiones, venialia & mortalia positivè dubia, neque tamen

ideo est obligatio illa confitendi. Deinde talis obligatio nasci non potest ex praxi fidelium, quia nequidem tota Ecclesia posset ferre legem de confitendis omnibus mortalibus, uti dicitur n. 2017. Nec consuetudo facit legem, nisi sit introducta cum animo se obligandi, de quo hic non constat, & in dubio censi debet introducta sine animo se obligandi, uti habet communis cum *Suar. Merat. Bonac. Meroll. Dian. p. 1. t. 10. R. 30. Pasq. De Sacrif. q. 351. num. 5. & dixi l. 1. n. 571.* Unde, inquit *Bosco* n. 94. forte ideo ex consilio invaluit ista consuetudo, quia plerique discernere non possunt, quænam peccata sint mortalia, quænam certa vel dubia, quænam positivè vel negativè dubia, & ideo malunt confiteri, quidquid occurrit, quàm se exponere periculo committendi mortale. *Ad 9.* Antiqui plurimi non examinârunt eam questionem, & qui examinârunt, plerique loquuntur æqualiter de positivè dubiis. Deinde pro ratione non afferunt traditionem Apostolicam, sed rationem hanc, quia in dubiis tutior pars est eligenda, de qua ratione dictum est ad 1.

610. §. 13. Sententia affirmans obligationem confitendi mortalia negativè dubia est absolute probabilior, ita *Arr. d. 31. nu. 28. Ilf. nu. 112. Moyn. 33.* qui per 30. annos sæpiùs docuerat publicè oppositam: Similiter *Carden.* in 1. crisi d. 46. nu. 259. dixerat negantem esse probabilem, postmodum d. 74. c. 2., re magis considerata, dicit esse dubiæ probabililitatis: *Dian. p. 4. t. 3. R. 5.* dicit esse improbabilem. Ratio nostra est, quia certum est hoc Sacramentum à Christo institui potuisse cum obligatione confitendi mortalia negativè dubia, ergo probabilius

lius di
pende
quod
que A
volun
qui pr
præsen
culis c
ad rati
primas
certò
Christi
non d
4. n. c
extern
& pœ
rem &
à pecc
foro
merit
niten
præf
oblig
tur co
dicim
dubia
loqu
Ad 6
dubin
se mo
est à
& 1
§
pecc
bus

lius dicitur esse sic institutum, quia in illis, quæ pendent à voluntate Christi, tenendum est hoc, quod dixerunt antiqui & adhuc dicunt plerique Authores, præsumendum enim est illos de voluntate Christi magis rescire quàm paucos, qui prius ab annis 50. in ceperunt dubitare, præsertim cùm videatur accedere à primis sæculis communis sensus & praxis fidelium. Hinc ad rationes num. 608. allatas dicendum est *tres primas* hic non procedere, quia ex dictis satis certò constat nobis de voluntate contraria Christi, ita ut præceptum confitendi dubia jam non debeat censi dubium, sed satis certum. *Ad 4. n. conf.* non enim valet argumentatio à foro externo, in quo principaliter agitur de vindicta & pœna odiosa reo, hic autem agitur in favorem & commodum pœnitentis, ut absolvatur à peccatis & recipiat gratiam, ergo quamvis in foro externo non admittantur delicta dubia, meritò hic admittuntur. Et quamvis talis pœnitens positivè non præsumatur reus, tamen præsumitur reus dubiè, & ideo etiam tantùm obligatur se accusare ut dubiè reum, sive teneatur confiteri peccatum sub dubio tantùm. *Ad 5.* dicimus sufficere conscientiam & memoriam dubiam; *S. Bernardus. S. Tho. & Aristoteles* ibi loquuntur de conscientia & memoria certa. *Ad 6. n. seq.* nam prudenter potest deponere dubium & positivè judicare, vel se non peccasse mortaliter, vel se esse confessum, ut dictum est à n. 600. Videri potest *Gormaz p. 2. à n. 133. & 155.*

§. 14. Scrupulosi non tenentur confiteri *611.* peccata negativè dubia, sed tantùm illa, de quibus certi sunt esse mortalia, uti habet commu-

nissima cum *Sanch.* n. 85. *Côn.* n. 68. *Laym.* n. 37. *Aversa* §. *Denique*, *Stoz* n. 200. *Platel* n. 796. *Basen.* & aliis, quod certissimum esse dicit *Tamb.* n. 16. Ratio est, quia illorum dubia ordinariè sunt inanes apprehensiones, & obligatio confitendi dubia, quæ apud ipsos sunt frequentissima, induceret in gravissimas molestias, ergo excusantur ab ejusmodi integritate materiali confessionis, secundum dicta l. 1. n. 534. Similiter non tenentur confiteri peccata, nisi certi sint se nunquam confessos, uti habent iidem Authores & est communissima cum *Cajetan.* *Med. Nav.* *Herviq.* *Rodriq.* *Regin.* *Becan.* *J. Sanch.* d. 41. n. 18. est enim incredibile, quod peccata illis non occurrissent antehac, quando erant recentius commissa, si autem recurrissent, fuissent confessi, unde supponere debent, vel non fuisse mortalia, vel se tum esse confessos: & licet re ipsâ omisissent, jam excusantur ob gravissimas molestias, in quas se conjicerent. Addunt *Sa v.* *Dubium.* n. 5. alique relati l. 1. n. 511. scrupulosum non teneri confiteri, nisi quæ potest jurare fuisse mortalia, & se nunquam fuisse confessum, quod plures cum *Stoz* n. 202 asserunt saltem de illo, qui valde scrupulosus est.

612. §. 15. Qui timorata est conscientia, id est, qui non solet plenè, advertenter & deliberatè offendere Deum, non tenetur confiteri, si dubitet, an peccarit mortaliter, uti constat ex illis, quæ dixi l. 1. à nu. 546. & l. 5. nu. 226. quia ex communiter contingentibus est prudens præsumptio, adeoque habet motivum positivè judicandi se non peccasse mortaliter. Et idem est de illo, inquit *Gormaz* n. 170. qui multis abhinc annis fecit confessionem generalem, & modò

nega-

negati-
tum,
tegrita-
dubita-
valde
107. &
etiam
confes-
dilige-
neri a
postea
Confes-
circum-
Stoz n.
fessio-
fide p-
tur;
inqui-
tur se
confe-
res cu-
est sol-
verte-
pecca-
fessus
omni-
169.
confe-
fessus
etiam
tus si
tere a
oblit-
dicer-
scien-

negativè dubitat, an tum dixerit certum peccatum, confessio enim est in possessione pro integritate, nisi occurrat positiva ratio prudenter dubitandi: Hinc docet *J. Sanch.* suprâ, quod valde notandum esse monet *Diana* p. 3. t. 4. R. 107. & sequitur *Stoz* p. 3. n. 613., quando quis, etiam alioqui non scrupulosus, in vita fecit confessionem generalem adhibitâ mediocri diligentia in examinanda conscientia, non teneri amplius de vitâ antea acta cogitare, & si postea occurrat dubium, an peccatum sit in Confessione expositum, an cum numero & circumstantia, posse præsumere, quod ita. Quod *Stoz* n. 614. dicit etiam applicari posse ad confessiones particulares, nam qui semper bonâ fide præstitit, quæ ad Confessionem requiruntur; non tenetur in prioris vitæ acta ulterius inquirere; quamvis hic & nunc non recorderetur se hoc vel illud determinatè peccatum esse confessum: Idem dicunt communiter Auctores cum *Præposita* q. 5. n. 115. de illo, qui solitus est sollicitè confessiones suas instituere nec advertenter aliquid reticere, si diu post patratum peccatum suboriat dubium, an illud sit confessus, non teneri iterum confiteri. Quorum omnium rationem à priori dat *Stoz* p. 5. nu. 169., quia non meminisse te tale aliquid esse confessum, non est prudens dubium, quod confessus non sis, quia sæpe vix hesternorum aut etiam hodiernorum meminimus, & cum solitus sit se parare diligenter nec voluntariè omittere aliquid, prudenter præsumit se non fuisse oblitum nec omisisse. Contraria omnia sunt dicenda de illo, qui vel non est timoratae conscientiae, vel antehac non est solitus cum dili-

gentia & integrè confiteri, nam hîc sunt rationes contrariæ, & ex communiter contingentibus est præsumptio contra ipsum, hinc dirigere se debet secundum dicta n. 604. & 605. Atque ex his colligitur vix unquam circa ista fore dubium merè negativum, nisi de aliquo ignoretur, an timoratus sit, vel in confessionibus rectè instituendis antehac sollicitus fuerit necne, quando enim pro pœnitere est præsumptio juris, hæc pars censenda est probabilis, uti rectè Sit. Arrago. Sanch. & alii cum Moya n. 23. ideoque talis potest se dirigere secundum dicta à n. 600.

613. §. 16. Si ex levi omnino fundamento dubites, aut potius timeas, aut suspiceris, an non fortè peccâris mortaliter, vel an in confessione non omiseris mortale, non ideo teneris confiteri, quia non est dubium prudens, unde sicut sine rationabili motivo incidit, sic poteris sine alio motivo contemnere: Et si tum esset obligatio confitendi, orirentur innumeri scrupuli, uti rectè cum aliis Mendo n. 2.

614. Q. 86. An peccatum dubium se solo sit materia sufficiens confessionis. R. Esset materia sufficiens, si re ipsa esset commissum, sed quia hoc incertum est, non debet se solo subjici absolutioni dandæ absolutè, uti communissimè omnes cum Platel. n. 797. quia cùm possit esse non verè commissum, Sacramentum exponeretur periculo nullitatis: itaque per accidens erit obligatio addendi aliud peccatum certum saltem veniale, aut absolutio erit tantum sub conditione danda, inquit Gormaz p. 2. n. 169. Si tamen certus esses esse veniale, & cōfitereris sub dubio, an esset mortale an veniale, non esset opus addere aliud peccatum, quia se solo esset materia

certa,